

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра образотворчого мистецтва, музикознавства та культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ
директор НН Інституту
культури і мистецтв
проф. О. А. Устименко-Косоріч

« 30 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>034 Культурологія</u>
освітня програма	<u>Культурологія</u>
мова навчання	<u>українська</u>

Погоджено науково-методичною
комісією НН Інституту культури і
мистецтв

« 30 » серпня 2022 р.

Голова Руденко О. Ф.

Розробники:

Л. І. Єпик, к. іст. н., доцент кафедри образотворчого мистецтва,
музикознавства та культурології

А. І. Литвиненко, к. мист., доцент кафедри образотворчого мистецтва,
музикознавства та культурології

Програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва,
музикознавства та культурології

Протокол № 12 від «21» червня 2022 року.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва, музикознавства та
культурології д., мист., проф. О. К. Зав'ялова

Схвалено науково-методичною комісією інституту

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії інституту О.Ф. Руденко

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-й та 2-й		-	
Лекції			
22 год.		-	
Практичні, семінарські			
24 год.		-	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
100 год.		-	
Консультації:			
4		-	
Загальна кількість годин – 150	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Курс «Культурні ресурси України», розроблений для спеціальності 034 Культурологія, є складником підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти НН інституту культури і мистецтв.

Мета дисципліни – ознайомити здобувачів вищої освіти з культурними ресурсами України.

Завдання курсу:

– сформувати комплексні теоретичні знання щодо розвитку сучасної науки про культуру

– ознайомити з методологічними підходами та шляхами вирішення актуальних проблем сучасної культурології в умовах глобалізації постіндустріального, інформаційного суспільства.

– охарактеризувати культурологічні підходи стосовно розуміння, аналізу та інтерпретації мистецьких пошуків кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Навчальна дисципліна спрямована на розвиток *інтегральної компетенції* – здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі професійної діяльності культуролога або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

1. Передумови для вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є культурні ресурси України. Для успішного освоєння та вивчення дисципліни необхідні знання з таких предметів, як географія, краєзнавство, історія та культура України.

2. Результати навчання за дисципліною

Формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання) та деталізувати їх. Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

Знання	ПРН-1	Знання теоретичних основ культурології (художні концепції, еволюція розвитку культури, мистецькі жанри, стилі, закони, принципи побудови творів тощо) та уміння застосовувати їх у практичній діяльності
	ПРН-2	Усвідомлення актуальних проблем сучасної культури, освіти та ринку

Уміння	ПРН-5	Уміння здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення робочого (у т.ч. навчального) процесу: відбирати інформацію, готувати аналітичні довідки, пропозиції, звіти та ін.
	ПРН-7	Уміти здійснювати оцінку ефективності професійної (освітньої) діяльності (процесу навчання), визначати шляхи її покращання та заходи щодо усунення недоліків
	ПРН-10	Здатність проведення досліджень та/або здійснення проекту, що передбачає вміння розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній мистецькій діяльності (у процесі навчання)
Комунікація:	ПРН-11	Володіти сучасними концептуальними та методологічними знаннями в науково-дослідній та професійній діяльності та суміжних дисциплін
	ПРН-13	Уміти застосовувати сучасні технології, відповідні методики та засоби, проводити дослідження та впроваджувати інновації у професійній та освітній діяльності
	ПРН-14	Здатність вдосконалювати та розвивати власний інтелектуальний та загальнокультурний рівень протягом всього життя

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент має повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	Студент виявляє повні, систематичні знання із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
C	Студент виявляє повні знання із дисципліни, успішно виконує практичні завдання, засвоює основну літературу, виявляє здатність до самостійного оновлення знань. Але у відповіді студента наявні помилки.
D	Студент виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
E	Студент виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, задовільному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною літературою, передбаченою навчальною програмою; допускаються суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
F	Відповідь студента під час викладання основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студенту, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після

	закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
FX	Відповідь студента під час викладання основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО з повторним навчанням за програмою відповідної дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль								Разом	Сума
РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2					
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	80	100
Поточний контроль									
10	10	10	10	10	10	10	10		
Контроль самостійної роботи								20	
2	2	2	2	2	4	2	2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: тести, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, усні доповіді та інші види індивідуальних та групових завдань, залік.

5. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРО КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ.

Тема 1.1. Умови та фактори формування основних культурних ресурсів України.

Тема 1.2. Різновиди культурних ресурсів України. Антропогенні ресурси України.

Тема 1.3. Класифікація та культурні ресурси регіонів центральної, південної та східної України.

Тема 1.4. Класифікація та культурні ресурси регіонів північної та західної України.

Розділ 2. КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ЗАПОВІДНИКИ ТА АРХІТЕКТУРНІ РЕСУРСИ.

Тема 2.1. Основні поняття про історико-культурні заповідники України.

Тема 2.2. Історико-культурні заповідники Сумщини.

Тема 2.3. Основи древньої та середньовічної архітектури.

Тема 2.4. Основи сучасної архітектури.

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРО КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ.

Тема 1.1. Умови та фактори формування основних культурних ресурсів України.

Основні відомості про нашу державу. Коротка історія формування територій України. Географічні аспекти формування культурних ресурсів України. Політичні та економічні аспекти формування культурних ресурсів.

Тема 1.2. Різновиди культурних ресурсів України. Антропогенні ресурси України.

Історико-культурні ресурси, їх склад та характеристика, в тому числі подієвий культурний туризм України. Історико-культурні об'єкти України включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Національний рейтинг «Сім Чудес України». Національна система екскурсійних маршрутів.

Тема 1.3. Класифікація та культурні ресурси регіонів центральної, південної та східної України.

Київ – культурний центр світового значення. Історико-культурні ресурси Києва. Культурні ресурси Криму та областей Чорноморсько-Азовського узбережжя, центрального та східного регіонів України. Історико-культурні ресурси Донбасу.

Тема 1.4. Класифікація та культурні ресурси регіонів північної та західної України.

Культурні ресурси Полісся та Поділля. Історико-культурні ресурси історичної Галичини, Буковини та Закарпаття. Культурні ресурси Карпат.

Розділ 2. КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ЗАПОВІДНИКИ ТА АРХІТЕКТУРНІ РЕСУРСИ.

Тема 2.1. Основні поняття про історико-культурні заповідники України.

Історико-культурні заповідники різних регіонів України. Міста 1000-річної слави. Національні та регіональні Історико-культурні заповідники: перелік, функції та діяльність.

Тема 2.2. Історико-культурні заповідники Сумщини.

Путивльський історико-культурний заповідник: об'єкти, діяльність та функції. Історико-культурні заповідники «Посулля» та «Глухів»: об'єкти, діяльність та функції.

Тема 2.3. Основи древньої та середньовічної архітектури.

Поняття про архітектурний стиль, історія становлення стилів. Архітектура Древньої Греції та Риму. Архітектура Візантії та Ісламу. Романський та готичний стилі, архітектура Відродження та Маньєризм. Бароко, Рококо, Класицизм та Модерн.

Тема 2.4. Основи сучасної архітектури.

Сучасні архітектурні стилі: Модернізм, Модерн, Історизм, Еклектика, Нео-стилі. Архітектурні пам'ятки України різноманітних стилів.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. р.		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.
Розділ 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ПРО КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ.											
Тема 1.1. Умови та фактори формування основних культурних ресурсів України.	14	2	2			10					
Тема 1.2. Різновиди культурних ресурсів України. Антропогенні ресурси України.	14	2	2			10					
Тема 1.3. Класифікація та культурні ресурси регіонів центральної, південної та східної України.	28	4	4			20					
Тема 1.4. Класифікація та культурні ресурси регіонів північної та західної України.	18	2	4		2	10					
Розділ 2. КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ											

ЗАПОВІДНИКИ ТА АРХІТЕКТУРНІ РЕСУРСИ.											
Тема 2.1. Основні поняття про історико-культурні заповідники України.	18	4	4			10					
Тема 2.2. Історико-культурні заповідники Сумщини.	28	4	4			20					
Тема 2.3. Основи древньої та середньовічної архітектури.	14	2	2			10					
Тема 2.4. Основи сучасної архітектури.	16	2	2		2	10					
Усього годин:	150	22	24		4	100					

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Умови та фактори формування основних культурних ресурсів України	2	-
2	Різновиди культурних ресурсів України. Антропогенні ресурси України	2	-
3	Класифікація та культурні ресурси регіонів центральної, південної та східної України	4	-
4	Класифікація та культурні ресурси регіонів північної та західної України	2	-
5	Основні поняття про історико-культурні заповідники України	4	-
6	Історико-культурні заповідники Сумщини	4	-
7	Основи древньої та середньовічної архітектури	2	-
8	Основи сучасної архітектури	2	-
	Всього	22	

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Умови та фактори формування основних культурних ресурсів України	2	-
2	Різновиди культурних ресурсів України. Антропогенні ресурси України	2	-
3	Класифікація та культурні ресурси	4	-

	регіонів центральної, південної та східної України		
4	Класифікація та культурні ресурси регіонів північної та західної України	4	-
5	Основні поняття про історико-культурні заповідники України	4	-
6	Історико-культурні заповідники Сумщини	4	-
7	Основи древньої та середньовічної архітектури	2	-
8	Основи сучасної архітектури	2	-
	Всього	24	

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Умови та фактори формування основних культурних ресурсів України	10	-
2	Різновиди культурних ресурсів України. Антропогенні ресурси України	10	-
3	Класифікація та культурні ресурси регіонів центральної, південної та східної України	20	-
4	Класифікація та культурні ресурси регіонів північної та західної України	10	-
5	Основні поняття про історико-культурні заповідники України	10	-
6	Історико-культурні заповідники Сумщини	20	-
7	Основи древньої та середньовічної архітектури	10	-
8	Основи сучасної архітектури	10	-
	Всього	100	

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Григор'єв Ю. О. Історико-культурні ресурси України. Київ, 2014. 352 с.
2. Івченко А. Міста України. Довідник. Київ : НВП «Картографія», 2014. 136 с.
3. Міщенко Б. Б. Культурні ресурси України. Київ : Освіта, 2015. 344 с.

4. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 160 с.

5. Стафійчук В. І. Культурологія : навч. посіб. 2-е вид. Київ : Альтерпрес, 2015. 264 с.

Додаткові:

1. Атлас «Знайомтесь Україна». Київ : ДНВП «Картографія», 2014. 144 с.

2. Жукова О. В. Палаці та старовинні садиби. Полтавщина, Сумщина, Харківщина. Харків : ПП АССА, 2015. 32 с.

4. Івченко А. С. Вся Україна. Київ : ДНВП «Картографія», 2016. 656 с.

5. Івченко А. Київ. Путівник. 24 екскурсії містом і околицями. Київ : «Біблекс», 2012. 272 с.

6. Лаврик О. В. 1000 цікавих фактів про Україну. Харків : Віват, 2015. 256 с.

7. Палков Тарас. Замки України. Історія та легенди. Львів : Ладекс, 2011. 96 с.

8. Удовік С. Л. Україна. Історичні місця. Фотокнига. 3-е вид. Київ : Видавництво «Ваклер», 2012. 104 с.

10. Україна. Відпочивай активно. Пригоди. Мандрівки. Екстрим / за ред. А. В. Руднева. Київ : ПП АССА, 2013. 480 с.

11. Україна. 500 чарівних куточків, які варто відвідати. Путівник / Укл. Т. Лагунова. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2014. 416 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо охорони культурної спадщини». Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/2518vi-11946>

2. Національний рейтинг «Сім Чудес України». Режим доступу: <http://7chudes.in.ua/>

3. Міністерство культури України. Установи галузі. Заповідники. Режим доступу: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=244905579

4. Офіційний сайт Міністерства культури та інформаційної політики України. Режим доступу: <https://mkip.gov.ua/>

5. Постанова «Про затвердження Типового положення про державний історико-культурний заповідник». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1149-2003-%D0%BF#Text>

6. Постійне представництво України при ЮНЕСКО. Режим доступу: <https://unesco.mfa.gov.ua/>

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

Мультимедійний проєктор, бездротовий доступ до мережі Інтернет.